

Čís. 13141.

Žalobu podle § 35 ex. ř. lze vznést až do ukončení exekuce. Třebas zástupce vymáhajícího věřitele upustil následkem zaplacení od pokračování v exekuci, není exekuce ukončena, dokud nebyla podle § 39 čís. 6 ex. ř. zrušena.

Učinil-li dlužník, zapravivší vymáhanou pohledávku, návrh na zrušení exekuce podle § 40 ex. ř., jest vyloučen z práva odporovati exekuci žalobou podle § 35 ex. ř.

Vykázal-li se dlužník výkonnému orgánu zaplacením vymáhané pohledávky a intervenient vymáhajícího věřitele to uznal a upustil od pokračování v exekuci, učinil tím dlužník návrh na zrušení exekuce podle § 40 první odstavec, ex. ř., zejména, zaplatil-li jen z toho důvodu, by zamezil pokračování v exekuci.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv II 428/32.)

Dlužník domáhal se na vymáhající věřitelce, by bylo uznáno právem, že nároky žalované z rozsudků C II 107/30 a C II 110/30 byly právoplatným přijetím vyrovnání zastaveny. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Ze spisů E 1949/30 a E 1950/30 má soud za zjištěno, že byly obě exekuce povoleny okresním soudem, první dne 13. října 1930 podle rozsudku ze dne 28. ledna 1930 C II 107/30-2 pro 3.778 Kč s přísl., druhá dne 14. října 1930 podle rozsudku ze dne 28. ledna 1930 č. j. C II 110/30 pro 1.061 Kč 40 h s přísl., obě jako exekuce mobilární na přihlášení; exekuce však provedeny nebyly, poněvadž dne 21. října 1930 strana žalující před výkonem obě vymáhané pohledávky vymáhající straně zaplatila, zaplacením se výkonnému orgánu vykazala a též intervenient žalované strany se na zápis výkonného orgánu o výsledku a o upuštění od exekuce následkem zaplacení podepsal. Žaloba opoziční byla podána podle soudního podacího rázítka dne 28. října 1930. Poněvadž žaloba proti nároku ve smyslu § 35 ex. ř., opoziční žaloba, směřuje ke zvrácení účinku povolené exekuce tím, že se prohlásí za nepřipustnou, jest podle ustanovení § 35 ex. ř. její podmínkou nejen uplatňování skutečností, jež nároky, pro něž exekuce byla povolena, vůbec ruší neb aspoň vykonatelnost jim odnímají, vzniknuvše po vzniku exekučního titulu, nýbrž, aby exekuční řízení o povolené exekuci nebylo dosud skončeno. V souzeném případě však exekuce nebylo vůbec zapotřebí prováděti, poněvadž před výkonem byly vymáhané jimi nároky zcela zaplacený, takže výkonný orgán ve smyslu § 46 ex. ř. od výkonu upustil. Zaplacením uhasly nejen vymáhané nároky, nýbrž i povolené exekuce se staly bezpředmětnými. Podle §§ 17 a 51 ex. ř. jsou soudy povolané k rozhodování sporů za exekučního řízení nebo z něho vzešlých soudy výlučnými, to znamená, že jsou nejen příslušny k rozhodování těchto sporů a že prorogace je neúčinnou, nýbrž že nemohou ani rozhodovati o jiných nárocích a otázkách než exekučním řádem jim přikázaných, tak zejména v §§ 35—37 ex. ř., takže kumulace žaloby opoziční s jinými nároky je přípustná jen

ve zcela řídkých případech, a to jen tehdy, když povolující a exekuční soud je tentýž. Bylo proto vzhledem ke shora zjištěnému opoziční žalobu, nehledíc ani k nesprávnosti žalobního žádání, jako podanou nikoliv za průběhu, nýbrž až po skončení exekučního řízení a tedy jako bezpředmětnou zamítnouti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolatel jest na omylu, domnívaje se, že mohlo by v exekucích býti pokračováno a povolen opětovný výkon k pouhé žádosti. Exekuce nejsou sice zrušeny, avšak nebyly provedeny pro úplné zaplacení vymáhaných pohledávek (§ 1412 obč. zák.). Zaplacení uvádí se mezi okolnostmi, které způsobují zrušení práv podle třetí hlavy občanského zákona, a § 1411 obč. zák. výslovně uvádí, že se zánikem povinností zaniká také právo. Nemohl by tedy soudce prostě přejíti tuto skutečnost v exekučních spisech zjištěnou a vymáhající věřitel, který by navrhoval opětovný výkon, vydal by se nebezpečí, že odpůrce namítne zánik pohledávky podle § 1412 obč. zák. a jeví se tedy tytéž účinky, jako by exekuce byla zrušena. Jest tedy právní názor prvního soudce, že zaplacením uhasly vymáhané nároky i povolené exekuce staly se bezpředmětnými, správný a vzhledem k § 17 a § 51 ex. ř. zamítl právem opoziční žalobu podanou po skončení exekučního řízení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Správným jest názor dovolatelův, že exekuce povolené okresním soudem pro Brno-město pod č. j. E 1949/30-1 a E 1950/30-1 podle spisů dosud ukončeny nebyly, poněvadž nebyly podle § 39 čís. 6 ex. ř. zrušeny. Tento názor sdílí i nižší soudy a jest také správným, že opoziční žalobu podle § 35 ex. ř. lze vznést až do ukončení exekuce. Avšak žaloba jest v souzeném případě přes to nepřípustná, ač jest zjištěno, že se žalobce za exekučního řízení vykázal výkonnému orgánu, že vymáhané pohledávky zaplatil, a zástupce vymáhajícího věřitele upustil následkem zaplacení od pokračování v exekuci, a správně dochází odvolací soud k závěru, že vymáhané pohledávky jakož i právo samo podle §§ 1411 a 1412 obč. zák. zanikly. Jest tím sice dán důvod k opoziční žalobě podle § 35 ex. ř. Avšak dlužník má za takového stavu věci dvojí prostředek k dosažení toho, by exekuce byla zrušena. Jednak žalobu opoziční, domáhající se výroku, že exekuce jest nepřípustná, na základě kteréhožto výroku jest pak oprávněn učiniti návrh na zrušení exekuce, jenž může býti spojen podle § 39 druhý odstavec ex. ř. se žalobou, aneb může dlužník podle § 40 první odstavec ex. ř., nepodav zatím žalobu podle § 35 ex. ř., navrhnouti, by exekuce byla zrušena. Má tedy na výběr. Rozhodl-li se již pro ten aneb onen právní prostředek, jest vyloučen z použití prostředku druhého, any vedle sebe současně nemohou obstáti, což plyne z povahy a ze stejného účelu obou prostředků (srovnej Neumannův komentář k exek. ř. z r. 1928, I. díl str. 217). Jestliže se dlužník vykázal výkonnému orgánu zaplacením vymáhaných pohledávek a intervenient vymáhající strany to uznal a upustil

od pokračování v exekuci, není pochyby, že dlužník tím učinil návrh na zrušení exekuce podle § 40 první odstavec, ex. ř. (srov. rozhod. čís. 1584 sb. Gl. U.) zejména, an sám praví, že zaplatil jen z toho důvodu, by zamezil pokračování v exekuci. Nebyl tudíž skutkový předpoklad pro zrušení exekuce ani sporný a nebylo by důvodu, by exekuční soud ukázal dlužníka s námitkami podle § 40 druhý odstavec ex. ř. na pořad práva, a bylo by i s procesního hlediska nevhodným, připouštět opoziční žaloby tam, kde dlužník již před tím využil možnosti, dosíci svého cíle způsobem jednoduchým a nenákladným. Ze žaloby jest mimo to patrné, že nebylo jejím pravým účelem domoci se výroku, na jehož základě by bylo lze exekuci zrušiti, nýbrž že žalobci šlo o to, že plnil neprávem a že žalovaná strana jest povinna mu plnění vrátiti, a to bylo cílem jeho žaloby, čemuž však neslouží žaloby opoziční.

Čís. 13142.

Kdo, zabraňuje dědici ve výkonu jeho jednostranné kontroly správy pozůstalosti, nejednal ve vlastním jméně, nýbrž jako zmocněnec všech spoludědiců, není pasivně legitimován k žalobě dědice o uznání a trpění výkonu kontroly správy pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1933, Rv I 176/32.)

Žalobkyně i žalovaný byli dědici pozůstalosti po B-ovi. Žalovaný byl zvolen všemi dědici za správce pozůstalosti. Žalobou, o niž tu jde, se domáhala žalobkyně na žalovaném, by byl uznán povinným zdržeti se každého obmezování v právu žalobkyně, přiznaném jí pozůstalostním soudem, a dopustil, by její kontrolní a informační orgán pro výkon jejího práva docházel do majetku pozůstalostního jmenovitě do továrny a tam majetek tento kontroloval a o stavu jeho se informoval. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Ve schůzi dědiců v pozůstalosti Josefa P-a, konané dne 4. července 1930, byl většinou 12/20 dědických podílů zvolen společným správcem podle §§ 833 a 836 obč. zák. žalovaný, nyní spoludědic Josef P. sám, a další spoludědic, ing. Rudolf P. k této volbě dodatečně přistoupil, takže jest žalovaného pokládati za zmocněnce všech dědiců podle § 837 obč. zák., tedy i za zmocněnce žalobkyně. V § 837 obč. zák. je sice vysloveno, že společný správce jest povinen řádně účtovat, z toho však nelze vyvozovati, že musí připustiti kontrolu spravovaného závodu jedním ze spoludědiců, prováděnou buď přímo tímto spoludědicem anebo jinou osobou, již by tento k tomu určil, jak by si odvolatelka přála, neboť ani v tomto bodě nelze upustiti od ustanovení § 836 obč. zák. vycházejícího ze zásady většiny podílníků. Žalovaný jest zmocněncem všech spoludědiců, nejedná tudíž ve vlastním jméně, zabraňuje žalobkyni ve výkonu její jednostranné kontroly, a proto mu schází pasivní oprávnění v tomto sporu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.